

Innst. S. nr. 256

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:62 (2003-2004)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Per Sandberg om en tiltaksplan for bygging av gasskraftverk i Norge med samme krav til CO₂-håndtering som i EU.

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen innen 2004 fremme en tiltaksplan for bygging av gasskraftverk med samme krav til CO₂-håndtering som i EU."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Øyvind Halleraker, Leif Frode Onarheim og Inger Lise Aarrestad, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, og fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm, viser til at det er bred oppslutning i Stortinget om å satse på miljøvennlige gasskraftverk som et hovedelement for å sikre fremtidens energiforsyning.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa og Ingvild Vaggen Malvik, er imot bygging av gasskraftverk i Norge, og mener CO₂-frie gasskraftverk bare kan bygges for å skaffe sokkelen elektrisk kraft. Imidlertid har disse medlemmer merket seg at Regjeringen og stortingsflertallet er av en annen oppfatning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kriste-

lig Folkeparti og Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til at politikken på dette området er fylldig omtalt i Sem-erklæringen, hvor det blant annet slås fast at Samarbeidsregjeringen har som mål å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å realisere gasskraftverk med CO₂-håndtering. Spørsmålet om bygging av gasskraftverk i Norge har blitt behandlet en rekke ganger i Stortinget, blant annet i Innst. S. nr. 167 (2002-2003) ved behandling av St.meld. nr. 9 (2002-2003) om innenlands bruk av naturgass mv., og i Innst. S. nr. 181 (2003-2004) ved behandling av St.meld. nr. 18 (2003-2004) om forsyningsikkerhet for strøm mv.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener behandlingen har vist at det er bred oppslutning i Stortinget om Regjeringens strategi om miljøvennlige gasskraftverk som en bærebjelke for å styrke energiforsyningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser videre til at Regjeringens gasskraftpolitikk fikk klar oppslutning i forbindelse med behandlingen av klimameldingen (St.meld. nr. 54 (2000-2001)) og tilleggsmeldingen til klimameldingen (St.meld. nr. 15 (2001-2002)), jf. Innst. S. nr. 240 (2001-2002). Stortingsflertallets ønsker knyttet til gasskraftverk har på denne bakgrunn ikke vært til å misforstå.

Flertallet viser til at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2004 foreslår at satsingen på gasskraft med CO₂-håndtering skal styrkes ytterligere gjennom etableringen av et fond på 2 mrd. kroner fra 1. juli 2004 til å støtte blant annet pilot- og demonstrasjonsprosjekter for gasskraftverk med CO₂-håndtering. Når det gjelder behandlingen av dette forslaget, viser flertallet til finanskomiteens behandling av Revidert nasjonalbudsjett.

Flertallet viser videre til at det er gitt tre konsesjoner til bygging av konvensjonelle gasskraftverk. Konsesjonene som ble gitt av regjeringen Stoltenberg er alle blitt forlenget av den sittende regjeringen, og konsesjonene har blitt videreført helt som de ble gitt første gang av regjeringen Stoltenberg. Grunnen til at disse så langt ikke er blitt realisert, er at konsesjonshaverne ikke har funnet prosjektene lønnsomme med de rådende priser for naturgass og elektrisk kraft. Flertallet slutter seg til at Regjeringen ikke kan gripe inn i investeringsbeslutningen for potensielle utbyggere, og at beslutninger om utbygging må fattes ut fra kommersielle lønnsomhetsbetraktninger hos utbyggerne.

Flertallet viser til at Regjeringen i Sem-erklæringen legger til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser fra disse gasskraftanleggene enn det som er vanlig i andre EØS-land. Flertallet viser til at Stortinget flere ganger har sluttet seg til dette, blant annet i de innstillinger som er nevnt ovenfor. Det er derfor ingen grunn til usikkerhet om miljøpolitiske rammebetingelser for disse gasskraftverkene. Flertallet viser til at når Kyoto-avtalen trer i kraft, vil utslipp fra norske gasskraftanlegg bli omfattet av et internasjonalt kvotesystem for klimagasser på linje med utslipp fra gasskraftverk fra andre land som har ratifisert Kyoto-avtalen.

Flertallet har merket seg at det har vært reist spørsmål om muligheten for å flytte en av de gitte konsesjoner til andre geografiske lokaliseringer, som gir mulighet for bedre energiutnyttelse. Flertallet viser til gjeldende lovbestemmelser i energiloven og forurensningsloven om konsesjonsbehandling av slike prosjekter. Flertallet registrerer at det ennå ikke foreligger noen slik søknad.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet konstaterer at flertallet på Stortinget dessverre ikke er villige til å gi Regjeringen de nødvendige signaler om å vise en mer offensiv holdning for å sikre kraftforsyningen i Norge. Disse medlemmer viser til at de fleste store aktører i bransjen, inkludert statens eget kraftselskap Statkraft, gang på gang har understreket at kun gasskraftverk vil gi den nødvendige mengden strøm til å sikre en mer stabil kraftbalanse.

Disse medlemmer er forundret over at Regjeringen, når de nå har bestemt seg for at det maksimalt skal være tre konsesjoner, samtidig effektivt setter en stopper for å kunne "flytte" konsesjoner fra et sted til et annet (jf. Steensnæs i Stortingets spørretime 5. februar 2003 og 26. februar 2003). Disse medlemmer registrerer at regjeringspartiene i denne innstillingen avfeier problemstillingen med at de "registrerer at det ennå ikke foreligger noen slik søknad."

Disse medlemmer viser til at dersom man virkelig ønsker at det skal bygges gasskraftverk, så er geografisk plassering underordnet, så lenge man ikke påfører lokalmiljøet spesielle belastninger. Dersom man over tid får nye plasseringer hvor omkringliggende infrastruktur og næringslivsutvikling sikrer lønnsom-

het i et gasskraftverkprosjekt, så bør det ønskes velkommen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener videre det ikke vil foreligge en slik søknad så lenge signalene er tydelige i retning av avslag.

Så lenge Regjeringen nekter for dette, forsvinner troverdighet i statsrådets argument når han forsøker å stille seg positiv til gasskraftverk gjennom utsagn som (jf. Statsråd Steensnæs i Stortingets muntlige spørretime 11. februar 2004):

"Regjeringen er positiv til å la de tre konsesjonene som er gitt for konvensjonelle gasskraftverk på både Skogn, Kårstø og Kollsnes, få gå."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Mette Gundersen og Knut Werner Hansen, viser til merknader i Innst. S. nr. 181 (2003-2004) om forsyningssikkerheten for strøm mv., der disse medlemmer viser utålmodighet for å få realisert gasskraftverk i Norge. Disse medlemmer har hele tiden understreket at norske gasskraftverk skal ha samme rammebetingelser som i andre EØS-land.

Disse medlemmer er for en sterk satsing på forskning og teknologiutvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering og at det skal gis støtte til pilotanlegg for slike gasskraftverk, og viser i denne sammenheng også til sine merknader i Innst. S. nr. 181 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringspartienes merknader vitner om manglende vilje til å akseptere realiteter - Regjeringens argumenter om lønnsomhet og teknologi, tid og dimensjoner innen forsyningssikkerhet vitner om det.

Disse medlemmer mener det ikke er tilstrekkelig å vise til at dette spørsmålet om bygging av gasskraftverk i Norge har vært behandlet en rekke ganger i Stortinget, og konkluderer med at signalene til aktørene fra Regjeringen er tydelige. Disse medlemmer viser til intervju i Teknisk Ukeblad nr. 12/2004 med Norsk Hydros generaldirektør Eivind Reiten, hvor han uttaler:

"Dessuten er det vanskelig å vite hva politikerne vil. Norge har rotet seg inn i en CO₂-psykose. Usikkerheten knyttet til CO₂-spørsmålet er for stor til at noen tør å satse på å utnytte gassen i Norge."

Etter disse medlemmers oppfatning må man være i utakt med næringslivet når man fortsatt påstår at "det er derfor ingen grunn til usikkerhet om miljøpolitiske rammebetingelser for disse gasskraftverkene".

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet ser ut til å ha snudd i sine signaler om gasskraftverk, fra å støtte regjeringspartienes krav om CO₂-håndtering i Innst. S. nr. 240 (2001-2002) om klimapolitikken, til å ikke ha krav om CO₂-håndtering i Innst. S. nr. 167 (2002-2003) om innenlands bruk av naturgass mv.

Disse medlemmer håper derfor at også andre partier kan snu og stille krav som er mer realistiske for utbyggere av gasskraftverk.

Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til Høyres tidligere standpunkt i gasskraftsaken. Eksempelvis var Høyre med på flertallsmerknader i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) fra energi- og miljøkomiteen om energipolitikken, hvor man tok til orde for å bygge konvensjonelle gasskraftverk. Disse medlemmer viser i tillegg til Dokument nr. 8:47 (1998-1999) om snarlig tilrettelegging for etablering av gasskraftverk innenfor rammen av Kyoto-avtalen, hvor forslagsstillerne fra Høyre skriver:

"21. januar 1999 ga SFT Naturkraft A/S tillatelse til å starte drift av gasskraftverk på Kollsnes og Kårstø dersom CO₂-utslippene reduseres med 90 % i forhold til det selskapet har søkt om. Alternativt ga SFT Naturkraft A/S anledning til å kompensere hele eller deler av CO₂-utslippene med kjøp av utslippkvoter når et nasjonalt kvotesystem trer i kraft. Forslagsstillerne viser til at det i dag ikke finnes kommersiell teknologi for fjerning av CO₂-utslipp fra gasskraftverk slik SFT forlanger. I tillegg er tidsplanen for etableringen av et nasjonalt og internasjonalt kvotesystem for klimagasser usikker. Konsekvensen av SFTs krav er derfor at gasskraftverkene på Kårstø og Kollsnes ikke lar seg realisere innen den tidsfristen konsesjonsbetingelsene setter. Dette er i strid med Stortingets intensjoner ved behandlingen av St.meld.nr.38 (1995-1996). Forslagsstillerne peker på at de kravene SFT stiller vil umuliggjøre enhver produksjon av gasskraft i perioden frem til etableringen av et kvotesystem og en eventuell utvikling av kommersiell teknologi for fjerning av CO₂."

Disse medlemmer merker seg spesielt argumentasjonen i siste setning i sitatet ovenfor.

Disse medlemmer viser videre til uttalelse fra Høyres Jan Tore Sanner (publisert på Høyres nettsted 5. januar 2000):

"Høyre har sett seg lei på at Regjeringen trener byggingen av gasskraftverk, og dermed godtar at det økende norske kraftunderskuddet dekkes gjennom import av forurensende dansk kullkraft. Gasskraft er et miljøvennlig alternativ som gir store muligheter til næringsutvikling i Norge og eksport av miljøvennlig elektrisk kraft til Europa."

Disse medlemmer viser også til resolusjon om konvensjonelle gasskraftverk fra Rogaland Høyres fylkesårsmøte for 2004, samt følgende oppslag på Høyres hjemmeside:

"Hva mener Høyre om gasskraftverk?"

Svar: Høyre er for gasskraftverk med dagens teknologi, men ønsker å benytte mer miljøvennlige gasskraftverk når denne teknologien er tilgjengelig."

Disse medlemmer mener status quo gjør at virkelighetsbeskrivelsen fra Høyre og uttalelsene fra Jan Tore Sanner fortsatt er gyldige, og stiller seg undrende til hvorfor Høyre nå argumenterer for en annen politikk.

Disse medlemmer viser til den utstrakte bruken av ord som "miljøvennlig" gasskraftverk, når de beskri-

ver Regjeringens strategi om bruk av gass som bærebjelke for å styrke energiforsyningen. I de fleste land er konvensjonelle gasskraftverk miljøvennlige i forhold til alternativene, men disse medlemmer konstaterer at Regjeringens miljødefinisjon ikke baserer seg på det Høyre tidligere har sagt, men derimot innebærer at det stilles krav til teknologi som enda ikke er kommersielt tilgjengelig. Konsekvensen av dette er at Regjeringens "bærebjelke for å styrke energiforsyningen" ikke er tilstede, og det sier sitt om hvor solid resten av "energiforsyningsbyggverket" er.

Disse medlemmer viser til olje- og energiministerens påstander om at det er manglende lønnsomhet som er den eneste grunnen til at det ikke bygges gasskraftverk i Norge. Denne argumentasjonen brukes også i denne innstillingen. Det yndes å vise til at Stortinget har gitt tre konsesjoner for bygging av gasskraftverk, men at disse ikke er benyttet. Etter disse medlemmers oppfatning gir dette alene ikke noe grunnlag for å konkludere med at gasskraftverk ikke er lønnsomt.

Disse medlemmer viser til at lønnsomheten i et gasskraftverkprosjekt ikke er den samme uavhengig hvor kraftverket bygges. Energiutnyttelsen og lønnsomheten påvirkes selvsagt av omkringliggende næringsliv og bosetting, infrastruktur, avstand til gasskilden mv. Dersom det virkelig var politisk vilje i Regjeringen til at det faktisk skal bygges gasskraftverk i Norge, så ville Regjeringen sørget for at det ble gitt konsesjon for gasskraftverk nettopp der hvor forutsetningene var best. Ved å nekte konsesjon til eventuelle interesserte utbyggere, sikrer Regjeringen samtidig at ingen kan bevise at gasskraftverk er lønnsomt. Dersom Regjeringen faktisk trodde på sin egen argumentasjon, ville den ikke ha problem med å dele ut konsesjoner til alle interesserte - for uansett hvor mange steder som fikk konsesjon så ville han vært overbevist om at de ikke ville blitt brukt. Disse medlemmer mener på den bakgrunn at lønnsomhetsargumentet er dårlig demagogi.

Disse medlemmer viser til at olje- og energiministeren har sagt at han er positiv til at de 3 konsesjonene som er gitt brukes (jf. statsråd Steensnæs i Stortingets muntlige spørretime 11. februar 2004), men at han ikke kan pålegge selskapene å ta investeringsbeslutninger. Denne argumentasjonen har også blitt fremført i denne innstillingen. Disse medlemmer støtter prinsippet om at staten ikke skal blande seg inn i private selskapers investeringsbeslutninger, men viser til at myndighetene har en rekke muligheter for å legge forholdene til rette for at investeringsbeslutninger skal gjøres, også uten at det innebærer subsidiering. Disse medlemmer viser til at Regjeringen også bruker disse mulighetene, ved å vise en langt mer aktiv holdning overfor andre "politisk korrekte" teknologier, slik som vindkraft, hvor de politiske signalene og indirekte økonomiske støtteordninger sikrer en utstrakt utbygging av vindkraftanlegg, selv om kostnadene pr. produsert KW er høyere enn for gasskraft.

Disse medlemmer mener derfor at Regjeringens argument om å ikke gripe inn i investeringsbeslutninger brukes meget selektivt i denne saken. Disse

medlemmer viser til at statsråd Steensnæs i svar på representanten Øyvind Korsbergs Dokument 15-spørsmål 700 (2003-2004) skrev (1. juni 2004):

"Regjeringen har et mål for økt produksjon av vindkraft som innebærer at myndighetene skal tilrettelegge for at vindkraftutbyggernes planer kan realiseres" og "Det er viktig å bygge ut vindkraft i Norge, selv om det i dag ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomt. De virkemidlene Enova forvalter, rettet mot investeringer i vindkraft, skal muliggjøre en markedsintroduksjon av ny teknologi for miljøvennlig produksjon av elektrisitet. Dagens virkemiddelbruk skal bidra til at det utvikles et marked for nye løsninger, slik at disse kan bli lønnsomme uten støtte."

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen faktisk er villig til å gå langt i å sikre at investeringsbeslutninger utløses. Dette viser også statsrådets utsagn i Stortingets spørretime 25. februar 2004, hvor han understreket følgende vedr. rammevilkårene for vindkraft:

"Intensjonen er at myndighetenes ulike rammebetingelser og våre naturgitte forutsetninger for vindkraftproduksjon skal bidra til at aktørene finner vindkraftprosjektene så interessante at de besluttes utbygget i det omfang myndighetene har satt som mål." og "De fleste vindkraftprosjekter er avhengig av økonomiske virkemidler for å bli realisert. Støtteordningene er utformet på en slik måte at hvert prosjekt skal motta lavest mulig støtte, men allikevel tilstrekkelig til at prosjektet blir lønnsomt."

Disse medlemmer registrerer at regjeringspartiene viser til Sem-erklæringen og mener at den gir tilstrekkelig avklaring på Regjeringens politikk på området.

Disse medlemmer viser til at Sem-erklæringen, under punktet om "Gasskraft" sier:

"Samarbeidsregjeringen legger til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser enn det som er vanlig for gasskraftprodusenter i andre EØS-land." Men i tillegg står det: "inntil det er etablert et system for omsettelige utslippskvoter i tråd med Kyoto-protokollen forutsettes det at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi."

Disse medlemmer konstaterer at disse to punktene er motstridende. Man kan ikke både stille særnorsk krav til CO₂-fri teknologi, samtidig som man ikke skal stille strengere utslippskrav enn andre EØS-land.

Disse medlemmer viser også til at regjeringspartiene i denne innstillingen fortolker Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) på en ny måte, ved at de skriver at

"det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser fra disse gasskraftanleggene enn det som er vanlig i andre EØS-land."

Disse medlemmer vil minne om at vedtaket ikke var avgrenset til allerede gitte konsesjoner, men

faktisk omtalte utslippskrav både eksisterende og eventuelle nye utslippsøknader for gasskraftverk.

Disse medlemmer konstaterer at en av de viktigste årsakene til usikkerheten rundt gasskraftverk, som dermed gjør at slike kraftverk ikke bygges, er ønsket om håndtering av CO₂-utslippene. Stortingets flertallets optimistiske tro på rask utvikling av ny teknologi gjør at man allerede nå stiller krav til denne teknologien.

Disse medlemmer minner om at konsekvensen av dette er at man i praksis ser bort fra å sikre dagens kraftbehov, fordi man vil løse problemet med bedre teknologi i fremtiden.

Disse medlemmer viser til at dette kravet om CO₂-håndtering har sitt utspring i klimapolitikken, og frykten for at menneskenes utslipp av såkalte "klimagasser" vil påvirke jordens klima. Legger man disse premisene til grunn, er dette selvsagt et globalt miljøproblem, og den spesifikke lokaliseringen av utslippene er av underordnet betydning rent miljømessig. Sett i et globalt perspektiv burde man derfor akseptere at lave CO₂-utslipp fra norsk gasskraft erstatter høye CO₂-utslipp fra danske kullkraftverk.

Disse medlemmer viser til at moderne gasskraftverk reduserer utslippet av CO₂ med ca. 60 pst. i forhold til konvensjonell kullkraft. Bygging av norsk gasskraft burde således bli sett på som et positivt miljøtiltak i et globalt perspektiv.

Disse medlemmer viser til at det store fokuset på CO₂-håndteringsteknologi i stor grad er et norsk fenomen. Det forskes riktignok på denne teknologien i mange land, men det har ikke vært satt som et krav ved bygging av gasskraftverk slik som i Norge. Fagmiljøene slår fast at teknologi for CO₂-håndtering, innenfor akseptable kostnadsrammer, ligger minst 8-10 år frem i tid. Blant annet har Statoil deltatt i en internasjonal forskningsstudie vedr. CO₂-håndtering. I en kommentar til et omfattende forskningsprosjekt uttalte Trude Sundset, ansvarlig for Statoils forskning på CO₂-håndtering (publisert på Statoils nettsider 14. oktober 2003):

"... prosjektet konkluderer med at det må satses mer på teknologiutvikling for å kunne fange og lagre CO₂ kostnadseffektivt. For eksempel er kraftverk med CO₂-håndtering ennå langt fram."

Forskningsinstitusjoner som IFE og SINTEF sier også det samme. Man må ikke misforstå disse institusjonenes ønsker om å etablere små pilotanlegg med at CO₂-håndteringsteknologien nå er ferdig utviklet.

Disse medlemmer vil påpeke at selv om Fremskrittspartiet er i utakt med det politiske flertallet om denne fremtidsiveren, så er partiets standpunkt mer på linje med de som blir offer for negative politiske vedtak. LO, NHO, OLF og PIL ga tydelig tilbakemelding på energi- og miljøkomiteens høring om "gassmeldingen" våren 2003, at kravet om CO₂-håndtering foreløpig er et urealistisk krav. Slike forutsetninger gjør at gasskraftverk i Norge forblir på prosjektstadiet.

Disse medlemmer viser til at blant de ledende forskningsinstitusjonene på området anslår man at dagens kostnader for utskilling av CO₂ ligger rundt 400 kroner/tonn CO₂. I tillegg kommer kostnader ved håndtering av gassen. Det er selvsagt grunn til å tro at disse kostnadene ville bli redusert etter hvert som man utvikler bedre teknologi på området. Det sentrale spørsmålet disse medlemmer ønsker å peke på, er om man er tjent med at utbyggingen av gasskraftverk skal utsettes inntil teknologien er ferdig utviklet. De klimaforpliktelser som stortingsflertallet har pålagt utbyggere, må ikke løses gjennom bruk av CO₂-håndteringsteknologi. Den kan for eksempel løses gjennom kjøp av kvoter, noe Stortinget har åpnet for.

Disse medlemmer viser i den forbindelse til følgende svar fra miljøvernministeren 28. mai 2004 på Dokument 15-spørsmål 701 (2003-2004):

"Adgangen til å benytte Kyoto-mekanismene var en avgjørende forutsetning for at så vel Norge som de fleste andre industriland aksepterte de ambisiøse forpliktelsene i Kyotoprotokollen. For miljøet spiller det ingen rolle hvor utslippsreduksjonene skjer, men ved å gjennomføre tiltak der hvor det er rimeligere enn i Norge kan vi oppnå større utslippsreduksjoner enn om vi bare gjennomfører mer kostbare tiltak hjemme."

Disse medlemmer merker seg spesielt den siste setningen.

Disse medlemmer vil også minne om at et gasskraftverk med CO₂-håndtering ikke vil bli billigere å bygge enn et konvensjonelt gasskraftverk. I tillegg kan man ha bedre forutsetninger for å forske frem kostnadseffektive CO₂-håndteringsløsninger dersom man faktisk har bygget opp kunnskap om drift av gasskraftverk i Norge, fremfor å gjøre det til en teoretisk skrivebordsøvelse, slik man nå gjør.

Disse medlemmer viser igjen til intervjuet med Norsk Hydros generaldirektør Eivind Reiten i Teknisk Ukeblad nr. 12/2004, hvor han uttaler:

"Helt siden 1990-tallet har CO₂-spørsmålet vært en flaggsak for enkelte partier. Regjeringer har til og med blitt kastet på grunn av den saken, uten at det har vært snakk om realitetene i den. Det går ikke an å diskutere en slik sak lokalt, når spørsmålet er globalt. Kraftverkene kommer ikke på plass for vi har hatt flere kalde vintre med vedvarende høy kraftpris. Da først vil vi bygge ut, men da til priser som ikke er godt egnet for industrien."

Disse medlemmer viser til at olje- og energiministeren selv har uttalt at Stortinget ikke har gitt styringssignaler til Regjeringen om å være en pådriver for bygging av gasskraftverk (slik som for vindkraft), og man kan anta at Regjeringen derfor bevisst har unngått en like aktiv gasskraftpolitikk som vindkraftpolitikk fordi

"Stortinget har ikke på samme måte noen målsetting for bygging av gasskraftverk. Selskapene som er involvert i gasskraftprosjekter, må derfor på fritt grunnlag vurdere lønnsomheten for disse." (Statsråd Steensnæs i Stortingets spørretime 25. februar 2004.)

Disse medlemmer mener dette illustrerer en av svakhetene i dagens energipolitikk. Frem til slutten av 1980-tallet satset myndighetene stort på kraftutbygging. Politiske prioriteringer gjorde Norge bortimot ensidig avhengig av vannkraft for strømproduksjon. Dette har samtidig gjort landet spesielt utsatt for meteorologiske forhold, noe som innebærer en viss risiko rundt leveringssikkerhet og prissvingninger.

Disse medlemmer viser til at denne risikoen har blitt større i tiden etter liberaliseringen av kraftmarkedet - ikke pga. av liberaliseringen, men fordi politiske inngripen på tilbudssiden i markedet har medført at kraftbalansen har blitt meget stram. Mens veksten i forbruket har steget med ca. 1,5 pst. pr. år, har det knapt vært vekst i kraftproduksjonen.

Disse medlemmer registrerte at Regjeringen i St.meld. nr. 18 (2003-2004) om forsyningssikkerhet, til stadighet beskrev virkeligheten rundt den norske avhengigheten av vannkraft, uten at det ble fremmet forslag av betydning som reduserer avhengigheten av kraftproduksjon som avhenger av klimatiske forhold. Disse medlemmer viser til at det som nevnt satses betydelige ressurser fra statens side på vindkraft, mens annen mer stabil energiproduksjon, slik som gasskraft, fortsatt blir liggende urørt. Og det til tross for at den både utnytter norske råvarer, norsk teknologi og øker norsk verdiskapning. Disse medlemmer mener gasskraft ville både bedret vår kraftbalanse betydelig samt redusert kraftforsyningsrisikoen ved tørrår, fordi gasskraftverkene har stabil kraftproduksjon hele året.

Disse medlemmer viser til at hensikten med Fremskrittspartiets forslag er å gi tydelige signaler til Regjeringen om at man skal legge til rette for å bygge konvensjonelle gasskraftverk. Dette er et ønske som har hatt betydelig politisk støtte tidligere.

Disse medlemmer advarer mot at denne debatten atter en gang blir til en debatt om strømsparing og fremtidige energikilder. Disse medlemmer har ingen motforestillinger mot å forbedre effektiviteten i kraftforbruket. Samtidig må man akseptere dagens kraftbehov i samfunnet. En omfattende omlegging fra strøm til alternative energikilder vil være både tid- og kostnadskrevende. Man kan ikke sette dagens behov på vent, i håp om at man 10 år frem i tid har en annen teknologisk virkelighet.

Disse medlemmer mener det nå er på høy tid å sikre det norske folk og norsk næringsliv rikelig tilgang til energi til fornuftige priser. Den politisk skapte økonomiske usikkerhet må etter disse medlemmers mening snarest ryddes av veien, og man må gi klare signaler om at man ønsker kraftproduksjon basert på gass.

Disse medlemmer tar opp forslag fremsatt i dokumentet.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen innen 2004 fremme en tiltaksplan for bygging av gasskraftverk med samme krav til CO₂-håndtering som i EU.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råer Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:62 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Per Sandberg om en tiltaksplan for bygging av gasskraftverk i Norge med samme krav til CO₂-håndtering som i EU - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 10. juni 2004

Bror Yngve Rahm
leder

Øyvind Halleraker
ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 13. mai 2004

Dokument nr. 8:62 (2003-2004) om tiltaksplan for bygging av gasskraftverk

Jeg viser til Energi- og miljøkomiteens oversendelse av Dokument nr. 8:62 (2003-2004) av 30.04.04. I dokumentet fremmer stortingsrepresentantene Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Per Sandberg følgende forslag: *"Stortinget ber Regjeringen innen 2004 fremme en tiltaksplan for bygging av gasskraftverk med samme krav til CO₂-håndtering som i EU"*.

Regjeringen har i flere sammenhenger gjort det klart at satsingen på miljøvennlige gasskraftverk er et hovedelement i Regjeringens energipolitikk. Realiseringen av slike gasskraftverk vil kunne styrke energiforsyningen på en måte som gjør det mulig å nå de norske klimaforpliktelsene. Politikken på området er bredt omtalt Sem-erklæringen, og videre fulgt opp i både St.meld. nr. 9 (2002-2003) om innenlandsk bruk av naturgass mv. og i St.meld. nr. 18 (2003-2004) om forsynings sikkerheten for strøm mv. I Revidert nasjonalbudsjett foreslås det at satsingen ytterligere styrkes gjennom etableringen av et fond på 2 milliarder kroner fra 1. juli til å støtte blant annet pilot- og demonstrasjonsprosjekter for gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Stortingsflertallet har ved gjentatte anledninger gitt tilslutning til Regjeringens gasskraftpolitikk. I St.meld. nr. 9 (2002-2003) trakk Regjeringen opp en offensiv strategi for å framskynde realiseringen av miljøvennlige gasskraftverk. Stortingsflertallet sluttet seg i all hovedsak til Regjeringens strategi, jf. Innst. S. nr. 167 (2002-2003). Videre fikk Regjeringens gasskraftpolitikk også klar oppslutning i forbindelse med behandlingen av klimameldingen og tilleggs meldingen til klimameldingen, jf. Innst. S. nr. 240 (2001-2002). Stortingsflertallets ønsker knyttet til gasskraftverk har på denne bakgrunn ikke vært til å misforstå.

Regjeringens satsing på miljøvennlige gasskraftverk har bidratt til at den norske aktiviteten på området har nådd et stort omfang, og omfatter en rekke teknologier og forskningsområder. For å bringe kostnadene ved slik teknologi lengre ned, vil det varslede innovasjonssenteret i Grenland bli satt til å støtte utviklingen av miljøvennlige gassteknologier gjennom forvaltning av avkastningen fra fondet på 2 milliarder kroner. For å sikre tilstrekkelig finansiering av aktuelle pilotprosjekter, vil i tillegg eventuelle fullmakter og bevilgningsbehov utover avkastningen fra fondet kunne vurderes.

Nye og strengere krav til utslipp av CO₂ har bidratt til økt interesse for miljøvennlige gasskraftteknologier i mange land. Økt internasjonal oppmerksomhet og større markeder for miljøvennlig gasskraftteknologi er avgjørende for at det skal lykkes å få fram de mest kostnadseffektive og robuste teknologiløsningene. I denne sammenheng har norske myndigheter inngått et samarbeid med blant andre myndighetene i EU, Japan og USA.

For de gjeldende gasskraftkonsesjonene, legger Samarbeidsregjeringen til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser fra disse gasskraftverkene, enn det som er vanlig i andre EØS-land. Regjeringen har forlenget fristen for idriftsettelse av disse anleggene, og konsesjonene er videreført helt som de ble gitt av regjeringen Stoltenberg.

I forhold til ytterligere søknader om bygging av gasskraftverk, kreves konsesjonsbehandling etter energiloven og forurensingsloven. Det er ikke adgang til å overføre gitte konsesjoner til nye prosjekter andre steder i landet. Dersom et nytt prosjekt anlegges på samme sted som et tidligere konsesjongitt prosjekt, vil en i noen grad kunne legge tidligere utarbeidede konsekvensutredninger til grunn for konsesjonsbehandlingen av det nye prosjektet.

